

Voetbaltaal

De transferperiode voor voetballers was eind augustus afgelopen. Heel wat voetballers zijn naar een club in een ander land gegaan. Een lastig probleem voor spelers en scheidsrechters is het gebruik van taal op het voetbalveld: al die verschillende talen leiden nogal eens tot spraakverwarring.

1. Hoe wordt spraakverwarring op het veld voorkomen?
- Wie in de emotie van het spel zijn eigen taal gebruikt, krijgt een gele kaart.
  - Er wordt zo weinig mogelijk gepraat.
  - Alle spelers spreken Engels met de scheidsrechter.
  - In elk land worden dezelfde gebaren gebruikt voor wedstrijdzaken.

Duidelijke taal

Zaterdag 8 september gaf prinses Laurentien letterlijk de aftrap voor de Week van de Alfabetisering. Voorafgaand aan de wedstrijd Nederland-Bulgarije vroeg ze aandacht voor laaggeletterde mensen. Laaggeletterden hebben moeite met lezen en schrijven. Boeken en teksten kunnen worden 'vertaald' in eenvoudige taal.

2. Wat maakt een tekst moeilijker?
- Bij elke alinea een tussenkopje gebruiken.
  - Het gebruik van de tegenwoordige tijd.
  - Twee korte zinnen gebruiken als het ook in één lange zin kan.
  - Het gebruik van uitdrukkingen en spreekwoorden.

Harry Potter

Midden in de zomer – 23 juli – was het dan zover: de zevende en laatste Harry Potter kwam uit en wereldwijd braken de verkoopcijfers meteen alle records. De studenten van Zweinstein hebben dus alle reden voor een feestje en doen een wedstrijd. Ze moeten de kaarsjes op de feesttaart uitblazen door hun naam te zeggen. Let op: niet bij alle klanken komt er bij de uitspraak evenveel lucht vrij ...

3. Bij welke student wordt het kaarsje het eerst uitgeblazen?
- Harry Potter
  - Hermelien Griffel
  - Marcus Hork
  - Ron Wemel

Je taal kwijt

Sommige mensen krijgen afasie. Deze taalstoornis is vaak het gevolg van een beroerte. Patiënten met afasie ervaren taal in hun omgeving heel anders dan mensen zonder stoornis. In de krant kun je advertenties tegenkomen van de Afasievereniging. Ze proberen te laten zien hoe iemand met afasie de wereld ziet.

4. Welk plaatje hoort NIET bij deze campagne?

- Afbeelding A
- Afbeelding B
- Afbeelding C

- Afbeelding D

We noemen hem @

Op 16 augustus werd er in China een jongetje met een heel bijzondere naam geboren: zijn ouders wilden hem @ noemen. @ kan in het Chinees worden uitgesproken als 'ai-ta' en betekent dan 'ik hou van hem'. In het Chinees komt het vaak voor dat één woord, afhankelijk van de uitspraak, meerdere betekenissen kan hebben.

5. Waardoor komt dat?

- Alle woorden zijn ingedeeld in groepen, zoals *dingen*, *dieren* of *personen*. Eén woord kan bij meerdere groepen horen en dan steeds iets anders betekenen.
- Het Chinees gebruikt alleen lettergrepen. Om het aantal lettergrepen beperkt te houden zijn er meerdere betekenissen aan toegekend.
- Mao heeft vier Chinese dialecten samengevoegd tot één taal. Als woorden hetzelfde klonken, kregen ze toch alle betekenissen. Het *rode boekje*, het woordenboek, is daarvoor erg dik.
- Woorden kunnen in het Chinees op verschillende toonhoogtes worden uitgesproken, en betekenen dan steeds iets anders.

Stotteren

Na 10 jaar acteren gaat Mister Bean nu stoppen met zijn carrière. Weinig mensen weten dat Rowan Atkinson, de acteur die Mister Bean speelt, erg stottert. Daarmee is hij niet de enige stotterende beroemdheid: ook de Engelse

prins William en de Vlaamse zanger Bart Peeters stotteren. Als je zingt, heb je minder last van stotteren.

6. Wat is daarvoor GEEN reden?

- Het tempo van de woorden is langzamer.
- Je ademt op een andere manier.
- Je gebruikt een heel andere stem: je kopstem.
- Je maakt gebruik van een vast ritme en een melodie.

Formatiecrisis

Eind augustus zijn de onderhandelingen om een nieuw kabinet te vormen in België gestopt. Volgens de Belgische grondwet moet de regering voor de helft uit Franstaligen en voor de helft uit Nederlandstaligen bestaan.

7. Wat staat er eigenlijk over het Nederlands in de Nederlandse grondwet?

- Elk lid van de Tweede Kamer moet Nederlands spreken.
- Er staat alleen dat het Nederlands de officiële taal van Nederland is.
- Om minister te worden moet je goed Nederlands spreken en een cursus Fries volgen.
- Niets.

Ondertiteling

Op 19 augustus was de laatste uitzending van Tien. Als enige commerciële omroep ondertitelde Tien alle Nederlandstalige programma's. Het nieuwe RTL8 heeft wel de programma's, maar niet de teletekstondertiteling voor doven en slechthorenden overgenomen. Bij de publieke omroepen wordt ongeveer 50% van de programma's ondertiteld.

8. Waarom wordt niet alles ondertiteld?

- De gebruikte software werkt niet als er dialect wordt gesproken.
- Er zijn te weinig gediplomeerde ondertitelaars.
- Het ondertitelen is erg duur.
- Veel programma's zijn live en dan is ondertitelen onmogelijk.

Partners

De Praktijk
natuurwetenschappelijk onderwijs

Mede mogelijk dankzij

GENOOTSCHAP
OnzeTaal

NWO
Taalvererving en Meertaligheid

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Universiteit Utrecht
Faculteit Geesteswetenschappen